

᾽Ωσ' του καὶ τὸ τζωνάριν μου τὸ χρυσοκεντημένο
καὶ πὲ του ν' ἀντιπαντρευτῇ νὰ μὴν κακοεράση
(᾽Ωσ' = δῶσε). Συνών. ξαναπαντρεύω.

ἀντιπαράλλος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀντιπεριάλλος Πελοπν.
(Λακων.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀντί καὶ τοῦ ἐπιθ. παράλλος, παρ' ὃ
καὶ περιάλλος.

Ἡ ἐπομένη ἡμέρα τῆς μεθαύριον, κατ' οὐδ. ἐπιρρηματ.:
Τὸ ἀντιπεριάλλο νά' ριγῇ. Συνών. ἀντιμεθαύριο.

ἀντιπαράμονα ἐπίρρ. Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀντί καὶ τοῦ οὐσ. παραμονή.

Τὴν προηγουμένην ἡμέραν τῆς παραμονῆς: Παροιμ.
Ἀντιπαράμονα γεροτῆς χωράτης ἀλλαμένος
(ἐπὶ πραγμάτων ἐμφανιζομένων ἐν οὐ δέοντι).

Ἀντιπαριώτικος ἐπίθ. Σίφν.

Ἐκ τοῦ τοπων. Ἀντίπαρο καὶ τῆς παραγωγικῆς
καταλ. -ιώτικος.

Ὁ ἐξ Ἀντιπάρου καταγόμενος, προερχόμενος: Ἀντι-
παριώτικα σῦκα (εἶδος σύκων).

ἀντίπασχα τό, Θράκ. (Αἰν.) Σύμ. ἀντίπασχο Πελοπν.
(Οἰν.) Γεν. τ' ἀντίπασχον Ρόδ. τ' ἀντίπασκου Σύμ.

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀντίπασχα. Ἡ κατὰ γενικ. ἐκφορὰ κατ'
ἀναλογ. ἄλλων ἐορτῶν, τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Σταυροῦ κττ.

1) Ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα, ἡ Κυριακὴ τοῦ
Θωμᾶ Θράκ. (Αἰν.) Ρόδ. Σύμ.: Παροιμ.

Τ' ἀντίπασκον τὴν Δευτέραν | μὴ κλωστήν εἰς τὴν βολόνα
(κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τηρεῖται ἀπόλυτος ἀργία) Σύμ.

Τ' ἀντίπασχον τὴ Δευτέρα μὴ ῥάμμα 'ς τὴ βελόνα
(συνών. τῇ προηγουμένῃ) Ρόδ. Συνών. ἀντίλαμπρα 1.

2) Ὁ ἐσπερινὸς τῆς ἡμέρας τοῦ Πάσχα, ἡ ἀγάπη
Πελοπν. (Οἰν.): Ἡ μεγάλη καμπάνα τοῦ χωριοῦ καλοῦσε
τοὺς Χριστιανοὺς 'ς τὸ ἀντίπασχο γὰ νὰ γεροτιάσουν τὴν ἀγάπην.
Συνών. ἀγάπη 6.

ἀντιπατέρας ὁ, Πελοπν. (Καλάβρυτ. Τρίκκ. Κορινθ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀντί καὶ τοῦ οὐσ. πατέρας.

Ἐπὶ τέκνων, τὸ ὁμοιότατον πρὸς τὸν πατέρα: Μωρέ,
αὕτῃ εἶναι ἀντιπατέρας! Πβ. ἀντιμάννα.

ἀντιπάτημα τό, ἀμάρτ. ἀν' πάτ'μα Στερελλ. (Αἰτωλ.)
ἀτο'πάτ'μα Σάμ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀντί καὶ τοῦ οὐσ. πάτημα.

1) Βάδισις ἀσταθῆς, ἐλαττωματικὴ, χωλότης Στερελλ.
(Αἰτωλ.): Αὐτὸ τ' ἀν' πάτ'μα πῶεις 'ς τοῦ διζι πονδάρ' σ' μὴ
κάτ' νὰ σκάσουν. 2) Ἐναντίωσις, ἀνταγωνισμός, ἐν δημο-
πρασίᾳ Σάμ.: Ἐκαμα μὴ γάλον ἀτο'πάτ'μα 'ς τ' δημοπρασία.

3) Προσπάθεια, ἀγών Σάμ.

ἀντιπάτι τό, ἀμάρτ. ἀδιπάτι Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀντιπατῶ.

Ἡ διάστασις τῶν σκελῶν καὶ ἡ οὕτως ἐπιτυγχανομένη
τοῦ σώματος εὐστάθεια: Νὰ μὲ τρανίζῃς χωρὶς νὰ βάλλῃς
ἀδιπάτι. Πβ. ἀντισκάρει.

ἀντιπατῶ Ἀθῆν. Βιθυν. (Ἀρβανιτοχ.) Κάμπ. Πελοπν.
(Ἀρκαδ. Βυτίν. Λακων. Ὀλυμπ.) Σίφν. ἀδιπατῶ Ἄνδρ.
(Κόρθ.) Κρήτ. Κύθηρ. Κύθν. Σέριφ. ἄντιπατῶ Χάλκ. ἄντι-
πατῶ Κάλυμν. ἀντιπατοῦ Πελοπν. (Λακων.) ἀντιπατάω
Βιθυν. Πελοπν. (Καλάβρυτ.) ἀν' πατάου Εὐβ. (Στρόπον.)
Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀτ' πατῶ Σάμ. ἀτ' πατάου Σάμ. ἀτ' ο-
πατῶ Κρήτ. ἄτ' οπατῶ Κρήτ.

Τὸ μεσν. ἀντιπατῶ. Ὁ τύπ. ἀτ' οπατῶ ἐκ παρα-
σχετισμοῦ πρὸς τὸ οὐσ. ἄτ' ο, δι' ὃ ἰδ., ἄντ' ο.

1) Διαστέλλω, διαχωρίζω τοὺς πόδας καὶ οὕτως ἀνθί-
σταμαι σταθερῶς, ἀντερείδομαι Κρήτ. Πελοπν. (Ὀλυμπ.)
Χάλκ.: Τί μ' ἀντιπατῆς εἶσι; λές ὅτι σὲ σκιάζομαι; Ὀλυμπ.
Διὰ τὴν σημ. πβ. Ἐρωτόκρ. Β 1899 (ἐκδ. ΣΞανθοῦ.)
«σφίγγονται, ξανασφίγγονται, καὶ ἀντιπατοῦν τσοὶ σκά-
λες, | μουλλώνουν τὰ κοντάρια ντως, σφίγγουν τα 'ς τὸ
ἀμασκάλες». β) Ἀνθίσταμαι, ἀντιφέρομαι, ἐναντιοῦμαι
Ἄνδρ. (Κόρθ.) Βιθυν. (Ἀρβανιτοχ.) Κάμπ. Κύθν. γ)
Ἀντιλέγω, ἀπανθαδιάζω Κύθν. Σάμ.: Τί ἀτ' πατεῖς ἐτ' δά;
Σάμ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀντιμιλῶ. δ) Ἀνταγωνίζομαι
πρὸς τινα ἐν δημοπρασίᾳ πλειοδοτῶν Σάμ.: Ἰκεῖ π' θὰ πᾶς,
νὰ τὸν ἀτ' πατήῃς. 2) Βαδίζων πατῶ σταθερῶς Ἀθῆν.
Κάμπ. Κρήτ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βυτίν. Λακων. κ. ἄ.) Σίφν.:
Ἐτ' οπατεῖ βλεῖ ὁ γιός σου (ἐπὶ ἀναρρωνύοντος καὶ ἡδη
εὐσταθῶς βαδίζοντος) Κρήτ. || Ἄσμ.

Ὅντας σὲ βλέπω κ' ἔρχεσαι καὶ ἀντιπατεῖς τὴ σκάλα

Ἀθῆν. β) Βαδίζω μετὰ κόμπου, κομπάζω, ἐπαίρομαι
Εὐβ. (Στρόπον.) Κρήτ. Κύθηρ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βυτίν.
Λακων. Ὀλυμπ.): Ἡρθι ὥς τοῦ ρέμα καὶ ἀντιπάταϊ, ἀλλὰ δὲν
κόπησι νὰ κολλ' θήσῃ δῶθι Στρόπον. Τὸν ἔβλεπες καὶ ἀντιπάταγε
σὺν κόν-τες Ὀλυμπ. Αὐτὸς ἀτ' οπατεῖ σὺν τὸν κούκλη (τὸν
ἀλέκτορα) Κρήτ. Ὅσο καὶ ἂν ἀτ' οπατῆς, τὸ ἴδιο σοῦ κάνει
(δηλ. τίποτε δὲν κερδίζεις) αὐτόθ. Μὴν ἀτ' οπατῆς τοσονά!
αὐτόθ. || Παροιμ.

Ὁ γέρος καὶ ἂν ἀτ' οπατῇ, | κρυόρρεμα τὸνε κρατεῖ
(παρ' ὅλην τὴν προσπάθειάν του ὅπως φανῇ νεάζων ἢ
τρομώδης κίνησις τῶν ποδῶν καθιστᾷ κατάφωρον τὴν
γεροντικὴν ἀδυναμίαν. κρυόρρεμα = ρευματισμός) Κρήτ.

Ὁ γέρος καὶ ἂν ἀντιπατῇ, | ψιλὴ τρεμούλλα τὸν κρατεῖ
(συνών. τῇ προηγουμένῃ) Κάμπ.

Ἀντιπατῶ καὶ ἀντιπαλῶ γὰ τοὺς κακοὺς γειτόνους
(προσποιοῦμαι τὸν εὐχαριν διὰ νὰ μὴ δώσω ἀφορμὴν σχο-
λίων καὶ κακολογίας εἰς τοὺς γείτονας) Ἀρκαδ. Βυτίν.
Λακων. 3) Πατῶ ἐπιμόνως Κάμπ.: Πατῶ καὶ ἀντιπατῶ.

β) Πατῶ ἐπιμόνως ἐναλλάσσων τοὺς πόδας, ἐπὶ τῆς
πατήσεως τῶν σταφυλῶν πρὸς ἔκθλησιν τοῦ γλεύκους
Κύθηρ. Πελοπν. (Λακων.): Ἀδιπατεῖ τὰ σταφύλια 'ς τὸ
λανὸ Κύθηρ. 4) Κάμνω περίπατον Πελοπν. (Καλάβρυτ.):
Σᾶς εἶδα ποῦ ἀντιπατάγατε 'ς τὸ ἁλώνι μαζί μὲ τὸν δεῖνα

5) Παραπατῶ Σέριφ. Σίφν. Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ἀδιπατεῖ
τὸ μουλάρει Σέριφ. Ἡρχα, μὰ ὥσπου νὰ ἔρχω ἡπάτου καὶ ἀντι-
πάτου Σίφν. Ἀν' πάτ' σ' 'ς τοῦ χουρὸ καὶ κόντιψις νὰ πῆς κάτ'
Αἰτωλ. 6) Χωλαίνω Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ἀν' πατάει λίγον
μὴ τοῦ ζιρβὶ τοῦ πονδάρ'. Ἀν' πατάει τοῦ μ' λάρ'.

ἀντίπελ-λος ἐπίθ. Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀντί καὶ τοῦ ἐπιθ. πελ-λός.

Ὁ ἐπίσης ἢ ἐπὶ πλέον πελ-λός, ὁ ἀνταγωνιστὴς τοῦ
πελ-λοῦ, τοῦ μωρολόγου καὶ θρασέος: Ἡῦρες τὸν ἀντί-
πελ-λόν σου νὰ σοῦ βάλλῃ νοῦν. Κάμμιαν ὥραν ἐν-νά βρη τὸν
ἀντίπελ-λόν του. || Φρ. Ὁ πελ-λὸς ἠῦρεν τὸν ἀντίπελ-λόν του.
Ὁ πελ-λὸς θέλει ἀντίπελ-λόν ἢ τὸν ἀντίπελ-λόν του.

ἀντίπερα ἐπίρρ. σύνθη. ἀντίπεραν Πόντ. (Κοτύωρ.
Τραπ.) ἀντίπερα Κάμπ. ἀντίπερα Μακεδ. (Καταφύγ.)
Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἄμφ.) ἀντιπεροῦ Θράκ. (Αἰν.)

Τὸ μεσν. ἐπίρρ. ἀντίπερα. Ἰδ. Ἡσύχ.

Πέραν, ἀντίπεραν, εἰς τὴν ἀπέναντι ὁχθὴν ἢ ἀκτὴν καὶ
καθόλου εἰς τὸν ἀπέναντι τόπον, τὸν ὅποιον βλέπομεν
ἢ δεικνύομεν ἢ καὶ νοοῦμεν συνήθως μετὰ τοῦ πέρα:
Πέρασα ἀπ' τὴ Βοστίτσα ἀντίπερα 'ς τὴ Ρούμελη Πελοπν.
(Αἰγ.) Θὰ πιράσουν ἀντίπερα 'ς τοῦ ποντιάμ' Στερελλ. (Ἄμφ.)
Ἐπεράσαμε ἀντίπεραν τοῦ ποταμοῦ Πόντ. (Κοτύωρ.) Τὰ

